

Program Rozwoju
Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030

PROO

Priorytet 2 a.

Dotacje operacyjne na wsparcie budowy
początkowych kapitałów żelaznych

Edycja 2019

RAPORT
Z KONSULTACJI PUBLICZNYCH
REGULAMINU KONKURSU

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO został przyjęty uchwałą nr 104/2018 Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2018 r. w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030 PROO”.

Głównym celem Programu jest wsparcie rozwoju instytucjonalnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego oraz zwiększenie udziału tych organizacji w życiu publicznym i upowszechnianiu demokratycznych norm obywatelskości.

W ramach Konkursu dotacje udzielane będą na działania obejmujące kompleksowe przygotowanie Wnioskodawcy do utworzenia kapitału żelaznego. Dotacja będzie mogła być udzielana wyłącznie na realizację działań operacyjnych związanych z opracowaniem i realizacją wszechstronnych programów budowy kapitału żelaznego organizacji obywatelskich.

W ramach Konkursu uprawniona organizacja będzie mogła złożyć jeden wniosek. Dotacja udzielana będzie na okres od 2 do 3 lata (od 24 do 36 miesięcy) i przekazywana w formie transz obejmujących wydatki zaplanowane na kolejne lata realizacji działań. W ramach Konkursu przewiduje się możliwość realizacji działań nie wcześniej niż od dnia rozstrzygnięcia konkursu do 31 grudnia 2022 r. Dotacja będzie udzielana w wysokości do 500 tys. zł. Wniesienie wkładu własnego w ramach składanych w Konkursie wniosków nie jest wymagane.

Wnioski składane będą za pośrednictwem Generatora Wniosków, w trybie jednoetapowym (wnioski pełne). Dotacja rozliczana będzie przez rezultaty – rozliczenie dotacji będzie wymagało realizacji wszystkich zaplanowanych działań oraz osiągnięcia zakładanych rezultatów na poziomie co najmniej 80%.

Projekt Regulaminu Konkursu został przedstawiony do konsultacji publicznych w okresie od 19 czerwca 2019 r. do 3 lipca 2019 r. Informacja o prowadzonych konsultacjach została upubliczniona na profilach mediów społecznościowych NIW-CRSO (Facebook, Twitter), na stronie internetowej NIW-CRSO www.niw.gov.pl, a także na portalu www.ngo.pl.

Do projektu Regulaminu Konkursu zgłoszono 18 uwag. W konsultacjach publicznych wzięty udział 4 podmioty (organizacje pozarządowe). Główne zmiany wynikające z uwzględnionych uwag i propozycji dotyczą:

- definicji pojęcia kapitał żelazny,
- uszczegółowienia zapis Regulaminu dotyczącego informacji publicznej,

Projekt Regulaminu Konkursu PROO Priorytet 2a został przygotowany pod względem merytorycznym zgodnie z wytycznymi zawartymi w Programie PROO oraz Rozporządzeniu Przewodniczącego Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (Dz. U. poz. 2149).

Niektóre z uwag i propozycji zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych będą mogły zostać wykorzystane na kolejnych etapach wdrożenia PROO.

Serdecznie dziękujemy wszystkim osobom i organizacjom za poświęcony czas i udział w konsultacjach. Wszystkie uwagi i propozycje były niezwykle cenne i pomocne w procesie przygotowania Regulaminu Konkursu.

Zachęcamy do udziału w Konkursie, a także do zgłaszania uwag w trakcie konsultacji publicznych kolejnych projektów Regulaminów Konkursów.

Poniżej zaprezentowano wszystkie zgłoszone uwagi wraz z odniesieniem.

**Zestawienie uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji społecznych projektu Regulaminu Konkursu
PROO Priorytet 2a „Dotacje operacyjne na wsparcie budowy początkowych kapitałów żelaznych”**

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
1.	Klub Jagielloński	Definicje i skróty	<p>Proponowana treść definicji: „Nienaruszalne środki majątkowe zgromadzone przez organizację obywatelską dla których określono sformalizowane zasady gromadzenia i gospodarowania, które są inwestowane lub traktowane jako instrument do generowania dochodu, z którego organizacja czerpie zyski przeznaczane na realizację jej celów statutowych oraz zapewnienie stabilności instytucjonalnej i organizacyjnej”.</p> <p>Celem proponowanej poprawki jest</p> <p>a) zamiana określenia „środki finansowe” na „środki majątkowe” oraz</p> <p>b) zamiana fragmentu „które są inwestowane oraz traktowane jako instrument do generowania dochodu” na „które są inwestowane lub traktowane jako instrument do generowania dochodu”.</p>	<p>Uzasadnienie:</p> <p>a) Określenie „środki finansowe” ogranicza model tworzenia kapitału żelaznego wyłącznie do pozyskiwania środków finansowych w walucie. Tymczasem w procesie budowania kapitału żelaznego przydatne mogą być również inne środki majątkowe.</p> <p>W szczególności mamy na myśli m.in. gromadzenie środków majątkowych w postaci nieruchomości (mogłyby przynosić organizacji przychód z tytułu najmu, a także stanowić – w przypadku wykorzystania na siedzibę organizacji – znaczące obniżenie bieżących kosztów funkcjonowania organizacji oraz gwarancję wkładu własnego w rozmaitych działaniach), papierów wartościowych (np. udziały, akcje, prawa do akcji, obligacje etc. – mogłyby stanowić źródło przychodu na podstawie dywidend czy przychodu ze sprzedaży), ruchomości (np. dzieła sztuki, przedmioty z kruszców wartościowych etc. – mogłyby mieć zarówno charakter lokaty kapitału, jak i np. dawać przychód z wynajmu), prawa autorskie (np. prawa autorskie do utworów – mogłyby dawać organizacji przychód w postaci tantiem lub opłat za różne formy eksploatacji) czy inne prawa majątkowe (np. inne instrumenty finansowe, w tym np. kryptowaluty).</p> <p>Rozszerzenie definicji na inne środki majątkowe niż jedynie środki finansowe ma naszym zdaniem trzy podstawowe zalety w warunkach raczkującej w Polsce formy budowy potencjału organizacji pozarządowych, jakim jest tworzenie kapitałów żelaznych.</p> <p>Po pierwsze – wiele organizacji pozyskuje środki finansowe w ramach już rozwiniętych procesów fundraisingowych i crowdfundingowych, co do zasady pozyskiwane w celu sfinansowania bieżącej pracy organizacji i realizacji jej celów statutowych. Nie jest chyba nadużyciem stwierdzenie, że wysokość pozyskiwanych w ten sposób środków – choć istotnie wzrosła w ostatnich latach – wciąż nie zaspokaja ambicji i potrzeb organizacji, które pozostają uzależnione od grantów. Próba pozyskiwania środków finansowych dwutorowo – częściowo na bieżące działania, a częściowo na kapitał żelazny – może rozproszyć dotychczasowe wysiłki oraz być dużym wyzwaniem komunikacyjnym i organizacyjnym dla organizacji. Tymczasem próba prowadzenia fundraisingu na kapitały żelazny w oparciu o inne środki majątkowe – w postaci zwracania się zarówno do osób fizycznych (np. w postaci nieruchomości, spadków, dzieł sztuki etc.), jak i przedsiębiorstw (np. w postaci papierów wartościowych) – mogłaby poskutkować skutecznym powstaniem alternatywnego źródła pozyskiwania majątku organizacji.</p> <p>Po drugie – w naturalny sposób inne środki majątkowe niż środki finansowe lepiej nadają się do spełnienia warunku „nienaruszalności”. Istnienie nienaruszalnego kapitału finansowego w przypadku istnienia istotnych, bieżących problemów finansowych może rodzić problemy komunikacyjne i wewnątrzorganizacyjne.</p> <p>Mówiąc obrazowo – komunikat fundraisingowy skierowany do sympatyków w duchu „Do miesięcznego funkcjonowania potrzebujemy 20 000 złotych od darczyńców” może budzić w potencjalnych wspierających niezrozumienie w</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Przyjęto nowe brzmienie definicji kapitał żelazny: nienaruszalne środki majątkowe zgromadzone przez organizację obywatelską dla których określono sformalizowane zasady gromadzenia i gospodarowania, które są inwestowane lub traktowane jako bezpieczny instrument do generowania dochodu, z którego organizacja czerpie zyski przeznaczane na realizację jej celów statutowych oraz zapewnienie stabilności instytucjonalnej i organizacyjnej</p>

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
				<p>sytuacji, gdy jednocześnie organizacja komunikuje (np. w sprawozdaniach finansowych) posiadanie 2 000 000 złotych w postaci oszczędności w ramach kapitału żelaznego. Wyjaśnienie szeregowemu darczyńcy natury i potrzeby istnienia kapitału żelaznego w formie finansowej może okazać się trudne, gdy tymczasem jego istnienie w postaci np. nieruchomości w naturalny sposób budzi zrozumienie dla potrzeby trwałości i nienaruszalnego charakteru tego rodzaju majątku. W wymiarze czysto organizacyjnym i behawioralnym inne środki majątkowe niż zgromadzone w walucie z definicji są bardziej nienaruszalne, gdyż trudniej zbywalne. Tworzą też większy potencjał zarówno inwestycyjny (wzrost wartości nieruchomości), jak i z tytułu ew. biernego przychodu (przychody z tytułu najmu).</p> <p>Po trzecie wreszcie – poszerzenie potencjalnego zakresu środków możliwych do pozyskania w ramach procesu budowania kapitałów żelaznych otwiera przestrzeń do budowy nowych mechanizmów współpracy z partnerami, pozwalając też na włączenie w proces budowy kapitałów żelaznych nowych partnerów. Na przykład: dla przedsiębiorstwa będącego stałym, regularnym mecenasem organizacji prośba o wygospodarowanie dodatkowych środków na wsparcie tej samej organizacji może nie być przekonująca. Przeszkodą jest również „projektowe”, „usługowe” lub „CSRowe” podejście firm do współpracy z organizacjami, które uzależnia wygospodarowanie środków od konkretnego, mierzalnego rezultatu, co naturalnie kłóci się z charakterem fundraisingu na kapitał żelazny. Jednocześnie np. przekazanie organizacji będącej stałym partnerem niewielkiego pakietu papierów wartościowych (np. akcji spółki, udziałów w spółce-córce etc.) wydaje się bardziej prawdopodobne ze względu na nieoczywisty, innowacyjny i „niekonkurencyjny” wobec dotychczasowego wsparcia sposób pomocy organizacji. Co więcej, ustanowienie przez jedną koalicję organizacja-przedsiębiorstwo precedensu w tym zakresie może być inspiracją dla innych podmiotów i powielania takiego modelu. Mechanizm oparcia kapitałów żelaznych o inne środki majątkowe daje też potencjał do eksploatacji mało popularnych w Polsce, a sprawdzonych i popularnych w innych państwach, mechanizmów fundraisingowych – np. pozyskiwania przez organizację spadków. Nawet niewielkie doświadczenia organizacji pozarządowych wskazują, że majątek pozyskany w ten sposób ma często charakter niefinansowy, są to np. nieruchomości, kolekcje dzieł sztuki, lub prawa autorskie.</p> <p>Finalnie - ciekawym i innowacyjnym sposobem pozyskiwania majątku przez organizacje może być próba uzyskania darowizn w postaci innych praw majątkowych. Przykładem mogą być kryptowaluty, które w świetle polskiego prawa (w świetle wciąż kształtującej się doktryny) nie są środkami finansowymi, ale właśnie innymi prawami majątkowymi. Wedle specjalistów z branży nowych technologii w Polsce istnieje szerokie grono osób, które w krótkim czasie pozyskały duży majątek właśnie na rynku „kryptowalut”, dla których możliwość wsparcia organizacji poprzez przekazanie praw majątkowych w postaci tzw. „kryptowalut” mogłoby być atrakcyjne – wymaga jednak dobrego przygotowania organizacyjnego, prawnego i komunikacyjnego po stronie organizacji.</p> <p>Podsumowując wydaje się, że ograniczenie możliwości pozyskiwania środków na kapitał żelazny do kapitału finansowego sprawi, że jeszcze bardziej</p>	

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
				<p>uprzywilejowane zostaną organizacje zdecydowanie najsilniejsze finansowo lub te już posiadające naturalne źródła pozyskania takiego kapitału, na przykład fundacje korporacyjne. Możliwość pozyskiwania go w formach innych niż środki finansowe zwiększy zaś potencjał organizacji średnich i małych do rozpoczęcia nowych form fundraisingu.</p> <p>Również biorąc pod uwagę priorytet Konkursu, jakim jest budowanie koalicji na rzecz utworzenia kapitałów żelaznych, otwarcie się na inne środki majątkowe niż środki finansowe wydaje się jednoznacznie potrzebne, gdyż tworzy możliwość stworzenia innowacyjnej oferty strategicznego partnerstwa między organizacjami a podmiotami tzw. pierwszego i drugiego sektora.</p> <p>Na zakończenie warto dodać, że jednoznacznie negatywnie oceniając użycie w definicji określenia „środki finansowe” nie przesadzamy, że określenie „środki majątkowe” jest określeniem optymalnym – choćby ze względu na fakt, że nie jest ono prawdopodobnie dziś zdefiniowane w polskim porządku prawnym.</p> <p>Należy nadmienić, że zgodnie z definicją ustawową – Ustawa z 19 sierpnia 2011 o usługach prawnych – „środki finansowe” użyte w definicji proponowanej przez NIW-CRSO to „środki pieniężne oraz środki niepieniężne o wiarygodnie określonej wartości i stopniu płynności umożliwiającym niezwłoczne pokrycie ryzyka lub straty środkami pieniężnymi uzyskanymi z tych środków niepieniężnych”. To oznacza, że cechą „środków finansowych” wedle definicji legalnej jest ich wysoki stopień płynności – co stoi właściwie w sprzeczności z oczekiwanym „niezbywalnym” charakterem kapitału żelaznego.</p> <p>Alternatywą dla proponowanego określenia „środki majątkowe” może być również określenie „niezbywalne mienie zgromadzone przez organizację”. Zdaje się to odpowiadać kierunkowi myślenia polskiego ustawodawcy, który np. w Kodeksie Cywilnym określił w art. 44, że „mieniem jest własność i inne prawa majątkowe”. Jeżeli celem budowy kapitałów żelaznych jest tworzenie niezbywalnego mienia organizacji, to taki kierunek poszukiwania właściwej definicji wydaje się wskazany. Jednoznacznie zachęcamy do zamiany określenia „środki finansowe” na takie, które będzie umożliwiało gromadzenie mienia o charakterze innym niż finansowe, tj. w postaci majątku materialnego lub praw majątkowych.</p> <p>b) Zgodnie z zasadami techniki prawodawczej w języku prawniczym spójnik „oraz” ma znaczenie koniunkcyjne – tj. dla spełnienia przesłanki konieczne jest zaistnienie obu warunków. Jego użycie oznacza, że środki zgromadzone w ramach kapitału żelaznego muszą być zarówno inwestowane, jak i traktowane jako instrument do generowania dochodu. Tymczasem różne modele kapitału żelaznego mogą opierać się na alternatywie – łatwo wyobrazić sobie, że środki mogą być tak inwestowane, jak i traktowane jako instrument do generowania dochodu, ale procesy te nie muszą zachodzić jednocześnie lub np. część zgromadzonych środków może być inwestowana, a część – traktowana jako instrument do generowania dochodu. Dlatego sugerujemy zastąpienie spójnika koniunkcyjnego „oraz” spójnikiem alternatywnym „lub”, który pozostawia Beneficjentowi największą dowolność. Środki zgromadzone w ramach kapitału żelaznego, w sytuacji użycia w definicji spójnika „lub”, mogłyby być zarówno inwestowane, traktowane jako instrument do generowania dochodu lub też zarówno inwestowane, jak i traktowane jako instrument do generowania dochodu.</p>	

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
2.	Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich	8.3./1	Sugerujemy zmianę zapisu: W ramach Konkursu przewiduje się możliwość realizacji działań nie wcześniej niż od dnia rozstrzygnięcia konkursu do 31 grudnia 2022 r. Zamiana 2022 na 2019.	Czy na pewno data 2022 jako rozpoczęcia działań jest właściwa? Wnioski składane w 2019 mogą się rozpocząć końcem 2022?	Uwaga nieuwzględniona. W ramach Konkursu przewiduje się możliwość realizacji działań nie wcześniej niż od dnia rozstrzygnięcia konkursu do 31 grudnia 2022 r.
3.	Fundacja Instytut Spraw Obywatelskich	4/6	Proponujemy zmianę zapisu: Dotacje w ramach konkursu nie mogą zostać przeznaczone na wpłatę do istniejącego lub nowotworzonego kapitału żelaznego.	Program powinien umożliwiać przekazanie części dotacji (np. 10%) na sam kapitał żelazny. O wiele łatwiej jest przekonać np. przedsiębiorców do pomocy, gdy już część kwoty znajduje się na koncie organizacji obywatelskiej, w formie kapitału.	Uwaga nieuwzględniona. Istotą konkursu nie jest przeznaczanie dotacji na wpłatę do istniejącego lub nowopowstałego kapitału żelaznego. Dotyczyć tego będzie konkurs PROO w ramach Priorytetu 2b i Priorytetu 2c
4.	Fundacja Wolności	8.3 Terminy realizacji zadań	Rozpoczęcie realizacji zadania przed 31 grudnia 2019 r. wydaje się być mało prawdopodobny. Proponujemy przesunąć termin realizacji zadania o rok (od 1 stycznia 2020 do 31 grudnia 2023). Alternatywnie proponujemy, aby sprawozdawczość za rok 2019 wykonać łącznie ze sprawozdawczością za 2020 rok.	Regulamin określa, że pierwszy etap realizacji zadania jest „od dnia rozstrzygnięcia konkursu do dnia 31 grudnia 2019 r.” Z ramowego harmonogramu zamieszczonego na s. 25 wynika, że od zakończenia naboru wniosków do przekazania dofinansowania minie ok. 15 tygodni. A przed tym jeszcze trzeba dać czas na składanie wniosków (np. 2-3 tygodnie). Można więc przewidywać, że od ogłoszenia konkursu do przekazania środków minie ok. 4 miesiące (przy założeniu, że kolejne etapy będą następować płynnie po sobie, bez żadnych opóźnień). Jeśli konkurs zostałby ogłoszony 1 sierpnia, pieniądze organizacjom zostaną przekazane ok. 1 grudnia. W tym roku będzie zatem bardzo mało czasu na realizację jakichkolwiek działań. Jednocześnie organizacja będzie zobowiązana do złożenia sprawozdania częściowego z działań wykonanych w 2019 roku (zarówno w części merytorycznej jak i finansowej).	Uwaga nieuwzględniona. Konkurs dopuszcza możliwość realizacji zadań w roku 2019, nie jest to jednak obligatoryjne. Konieczność sporządzania sprawozdań rocznych, niezależnie od długości trwania okresu realizacji zadania w danym roku, wynika z ustawy o finansach publicznych.
5.	Fundacja Wolności	Uwaga ogólna	Czy w konkursie mogą brać udział organizacje, które już posiadają kapitał żelazny? W jaki sposób NIW będzie weryfikował, czy organizacja nie posiada kapitału żelaznego?	-	Wpis nie ma charakteru uwagi. Konkurs nie wyklucza udziału organizacji posiadających już kapitał żelazny.
6.	Forum Darczyńców w Polsce	Uwaga ogólna	1. Proponujemy modyfikację konsultowanego programu w jednych z trzech poniższych kierunków: a) sfinansowania z niego strategii lub kampanii fundraisingowych organizacji pozarządowych, niekoniecznie związanych z budowaniem kapitałów żelaznych. Umożliwiłoby to organizacjom zbudowanie bazy regularnych darczyńców, co mogłyby je istotnie wzmocnić. Co ważne, w przypadku środków pozyskanych na działania statutowe, organizacje mogłyby nimi swobodnie dysponować kierując je tam, gdzie są najbardziej potrzebne (w przeciwieństwie do idei kapitału żelaznego, który jest nienaruszalny).	Pozytywnie oceniamy wyjście naprzeciw postulatów organizacji społecznych i podjęcie tematu kapitałów żelaznych. Popieramy zaproponowany kierunek zmian, jednak ze względów, o których piszemy poniżej, widzimy ryzyko, że planowane działania nie doprowadzą do osiągnięcia zamierzonych celów. Projektowany konkurs ma na celu przygotowanie organizacji pozarządowych do budowania kapitałów żelaznych. Naszym zdaniem, w Polsce idea kapitałów żelaznych rozwija się bardzo powoli nie tylko z powodu braku odpowiedniego przygotowania organizacji społecznych ale przede wszystkim ze względu na brak odpowiednich zachęt dla darczyńców . Postulujemy zatem, aby w pierwszej kolejności został opracowany przemyślany program budowania otoczenia prawnego i podatkowego sprzyjającego budowaniu kapitałów żelaznych. Program określałby, jakie zmiany legislacyjne są potrzebne do upowszechniania kapitałów żelaznych, w szczególności w zakresie zwolnień podatkowych (doświadczenia Francji i Niemiec pokazują, że prawo podatkowe może być bardzo skutecznym narzędziem pobudzania aktywności darczyńców). Program powinien wyjaśniać też, co oznacza zasada nienaruszalności kapitału żelaznego (np. w jakiego typu instrumenty finansowe można je inwestować). Celem programu powinno być stworzenie otoczenia prawnego sprzyjającego	Uwaga nieuwzględniona. Stworzenie otoczenia prawnego sprzyjającego budowaniu kapitałów żelaznych organizacji społecznych wykracza poza cele PROO. Zgłaszający uwagę stawia tezę, że program jest adresowany do wąskiej grupy organizacji i nie rozwiązuje problemu systemowo. W ramach priorytetu 2a to organizacje mają zaproponować autorskie strategie budowania kapitałów żelaznych i w oparciu o wyniki ewaluacji programu będzie można stwierdzić jaki jest poziom osiągnięcia rezultatów.

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
			<p>b) gdyby jednak utrzymać związek konkursu z tematyką kapitałów żelaznych, to naszym zdaniem powinno się skierować go w pierwszej kolejności do już istniejących funduszy lokalnych. To organizacje, które dzięki wieloletnim wysiłkom i konsekwencji środowisk lokalnych z dużym trudem starają się rozwijać działalność. Dotacja pozwoliłaby im na wzmocnienie kompetencyjne, co mogłoby stanowić ważny punkt do dalszego rozwoju. Stanowiłaby też wyraz uznania za lata ponoszonych trudów w promowaniu idei funduszy lokalnych. Wcześniej jednak NIW powinien zbadać, jakie trudności mają obecnie fundusze lokalne. Dzięki temu proponowane wsparcie mogłoby być bardziej efektywne.</p> <p>c) równoległe do działania wymienionego w punkcie b, należałoby ogłosić konkurs dla organizacji krajowych lub partnerstw organizacji regionalnych na wypracowanie rozwiązań prawnych, organizacyjnych i finansowych, które mogłyby służyć jako przewodniki i instrukcje dla innych organizacji przymierzających się do budowy kapitałów żelaznych, a jednocześnie wprowadzałyby kwestie kapitałów żelaznych do dyskursu publicznego. Dla zapewnienia niezbędnej różnorodności możliwych rozwiązań, liczba operatorów programu, wybranych w konkursie, powinna być nie mniejsza niż trzy.</p> <p>d) na planowany program powinno się przeznaczyć więcej środków, aby mógł przynieść rezultaty i mieć odpowiednią skalę oddziaływania. Wnioski może złożyć liczna grupa organizacji. Przy założeniu, że w 2019 r. zostanie przyznanych tylko 16 dotacji (wynika to ze wskaźników zawartych w programie PROO, str. 54 i 64 PROO), a wnioski złożyłyby 1000 organizacji, oznacza to, że dofinansowanie otrzyma mniej niż 2% składających wnioski.</p>	<p>budowaniu kapitałów żelaznych. Dzięki temu wszystkie zainteresowane organizacje i ich fundatorzy będą mogli angażować się w kreowanie zmian społecznych bez konieczności finansowego obciążania państwa.</p> <p>Niestety konsultowany program w jego obecnym kształcie przewiduje wsparcie dla wąskiej grupy organizacji i nie rozwiązuje problemu systemowo. Można się zatem obawiać, że darczyńcy będą nadal wykazywali rezerwę wobec planów budowania kapitału żelaznego przez organizacje społeczne, a wydane na program środki nie przyniosą oczekiwanych rezultatów.</p> <p>Mamy również obawy, że w dobrej i stabilnej sytuacji ekonomicznej posiadanie kapitału żelaznego nie pozwoli na wygenerowanie odpowiednich środków wystarczających na rozwijanie działalności statutowej (przy obecnych stopach procentowych zwrot z zainwestowanych środków byłby niższy niż poziom inflacji). Wynika to z tego, że zgodnie z definicją zawartą w Regulaminie kapitał żelazny jest „nienaruszalny”, co oznacza to, że może być inwestowany wyłącznie w bezpieczne instrumenty finansowe czyli lokaty i obligacje skarbowe.</p> <p>Stoimy na stanowisku, że powinna zostać podjęta pogłębiona dyskusja w środowisku organizacji społecznych o tym, co oznacza „nienaruszalność kapitału”. Efektem dyskusji byłoby przyjęcie definicji kapitału żelaznego odpowiadającej polskim uwarunkowaniom i tradycjom.</p>	

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
7.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 4, ppkt 2, str. 7	Widzimy poważne ryzyko, że przy obecnych zapisach regulaminu organizacje niepotrzebnie powielą swoją pracę - będą indywidualnie zlecać opracowanie tych dokumentów kancelariom prawnym.	Nie wiadomo, jak wysokie kapitały będą planowały tworzyć organizacje. Zakładając jednak, że wiele z nich stworzy kapitały do wysokości 1 miliona złotych, to стоимy na stanowisku, że powinno się opracować wzory dokumentacji administracyjnej dla tego typu inicjatyw. Naszym zdaniem pakiet odpowiednich dokumentów powinien powstać pod auspicjami NIW ale przy udziale szerokiego grona interesariuszy. Organizacje mogłyby je bezpłatnie wykorzystywać i przy wykorzystaniu własnych zasobów i przy niewielkich kosztach będą mogły dopasować je do swojej organizacji i je wdrożyć. Dzięki temu środki publiczne zostałyby wykorzystane efektywnie. Przykładem takich wzorów dokumentów funkcjonujących w Wielkiej Brytanii w innym obszarze jest tzw. Lambert Toolkit: zbiór wzorów dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia współpracy między uczelniami a biznesem.	Uwaga nieuwzględniona. Prowadzona będzie ewaluacja Programu i na jej podstawie wprowadzane będą zmiany w Programie. Obecnie program nie przewiduje takich rozwiązań.
8.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 4, ppkt 3, str. 7	Powstaje pytanie, czy zasadne jest finansowanie ze środków publicznych opracowania strategii inwestowania, skoro dla organizacji posiadającej kapitał żelazny dostępne będą tylko instrumenty finansowe o niskim ryzyku, a zatem lokaty i obligacje skarbowe.	Biorąc pod uwagę, że regulamin definiuje kapitał żelazny jako „nienaruszalne środki finansowe zgromadzone przez organizację(..)”, oznacza to, że może być inwestowany wyłącznie w bezpieczne instrumenty finansowe czyli lokaty i obligacje skarbowe.	Uwaga uwzględniona. W definicji pojęcia kapitał żelazny uwzględniono środki materialne, a nie jedynie finansowe.
9.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 4, ppkt 1-3, str. 7	Działania opisane w punkcie 4 podpunkt 1-4 będą polegały na zakupie usług od podmiotów zewnętrznych. Istnieje ryzyko, że nie przełożą się na podwyższenie kompetencji członków zespołów ani na trwałe wzmocnienie zasobów operacyjnych organizacji.		Wpis nie ma charakteru uwagi. Celem Programu jest rozwój organizacji, a nie jej członków.
10.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 9.2, str. 12	Wzór wniosku powinien być załączony do konsultowanego regulaminu.		Uwaga nieuwzględniona. Zakres informacji wniosku o dotację opisany został w rozdziale 9 Regulaminu.
11.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 11.1, str. 14	Uważamy, że kryteria merytoryczne oceny wniosków są nieprecyzyjne. Zawierają przykłady nie odnoszące się do ocenianej kwestii. Przykładowo kryterium nr 2 na str. 15 dotyczy jakości zaplanowanych działań a przedstawione w tym samym punkcie przykłady stanowią tylko listę działań i nie odnoszą się do problemu ich jakości. Nie wiadomo zatem, czy ekspert oceniający ma oceniać jakość działań czy ich kompletność. Cały punkt dotyczący kryteriów merytorycznej oceny powinien zostać istotnie przeredagowany przez projektodawcę, ponieważ obecnie jest niezrozumiały. Jego interpretacja będzie trudna zarówno dla		Uwaga nieuwzględniona. Kryteria oceny wniosków zostały określone w par. 30 ust. 4 Ustawy z dnia 15 września 2017 r. o Narodowym Instytucie Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
			organizacji startujących w konkursie jak i dla ekspertów oceniających wnioski.		
12.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 9.2 str.12 i pkt 11,1 str. 15 – kwestia wskaźników i rezultatów	Nie wiadomo, jak powinno się określić wskaźniki rezultaty i metody ich pomiaru przy projektach, które w znacznej mierze będą polegać na opracowaniu dokumentów i budowaniu partnerstw. Wydaje się, że wskaźniki będą bardzo podstawowe (typu: liczba powstałych dokumentów i liczba odbytych spotkań). Powstaje jednak wątpliwość, czy i jak można we wskaźnikach odzwierciedlić jakość prowadzonych działań i ich efektywność. Warto, aby inicjator konkurs zaproponował przemyślane wskaźniki, które mogłyby wykorzystać wnioskujące organizacje. Dzięki temu, łatwiejsza będzie ocena wniosków przez ekspertów. Przy obecnych zapisach regulaminu, każdy z wniosków będzie zawierał inne wskaźniki, trudne do zweryfikowania zarówno na etapie oceny wniosku jak i jego rozliczenia. Ponadto, regulamin obecnie nie nakłada żadnych wskaźników ani zapisów motywujących organizację do zebrania kapitału.	Zgodnie z regulaminem samo przygotowanie dokumentacji wystarczy do rozliczenia uzyskania dotacji. W praktyce oznacza to, że po realizacji projektu (po wydaniu środków na dokumentację i przygotowanie) organizacja może zrezygnować z budowy kapitału żelaznego bez żadnych konsekwencji. Wydane środki publiczne zostałyby w ten sposób zmarnowane. Naszym zdaniem powinno dodać się odpowiednie zapisy, który narzucałyby aplikującym osiągnięcie wymiernych efektów. Proponujemy dwa rozwiązania: a) można wprowadzić konstrukcję: grant – sukces – nagroda (nagrodą mogłaby być kolejna dotacja od NIW stanowiąca określony procent zebranych środków). W przypadku porażki organizacja mogłaby otrzymać np. pakiet doradztwa (aby nie zostawiać organizacji z porażką ale przeanalizować błędy i poszukać rozwiązań). b) Powinno się w przemyślany sposób rozbudować monitoring post-projektowym obejmujący analizę nie tylko wskaźników zawartych we wniosku i dotyczących wydania środków uzyskanych z NIW ale też długofalowych efektów działań organizacji. Dzięki temu NIW pozna wpływ społeczny całego programu.	Uwaga nieuwzględniona. To w jaki sposób zostaną zdefiniowane wskaźniki rezultatu zależy od Wnioskodawcy oraz przedstawionej koncepcji. Wskaźniki muszą być adekwatne do zaproponowanych działań.
13.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 11.2, ppkt 3, str. 16	Powstaje również pytania o to, kto będzie oceniał wnioski – czy NIW zrekrutuje odpowiednio liczną grupę ekspertów, która będzie miała wykraczającą wiedzę w tematyce budowania kapitałów żelaznych. Grupę ekspertów do tego konkursu powinno się stworzyć na długo przed jego ogłoszeniem.	Jest to istotny problem, ponieważ w Polsce jest niewiele osób, które mają wiedzę o kapitałach żelaznych (osób mających praktyczne doświadczenie w budowaniu kapitału jest jeszcze mniej). Ponadto jest ryzyko, że osoby mające taką wiedzę lub doświadczenie nie będą mogły oceniać wniosków, ponieważ organizacje, z którymi są związani, będą składały wnioski lub będą świadczyły usługi organizacjom, które uzyskają dofinansowanie.	Wpis nie ma charakteru uwagi. NIW-CRSO posiada szeroką bazę ekspertów, która stale jest poszerzana o nowe osoby. Osobami oceniającymi wnioski będą osoby posiadające odpowiednie doświadczenie.
14.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 12.3, ppkt 2, str. 17	Postulujemy, aby w regulaminie zostało wyjaśnione, na jakiej podstawie Dyrektor „zaprasza” ekspertów do udziału w panelu ekspertów.		Uwaga nieuwzględniona. Opisana w Regulaminie Procedura wyboru ekspertów, którzy zostają zaproszeniu do udziału w panelu ekspertów wynika bezpośrednio z zapisów Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania

L.p.	Nazwa podmiotu zgłaszającego uwagi	Jednostka redakcyjna, której dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie	Odniesienie do uwagi
					Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.
15.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 12.3, ppkt 6, str. 18	Regulamin nie zawiera dobrze przemyślanej procedury ustalania listy rankingowej przez panel ekspertów. W panelu ma uczestniczyć minimum 1/5 ekspertów oceniających wnioski, a więc zdecydowana mniejszość tych, którzy wnioski oceniali. W dyskusji, a także w przypadku głosowania, eksperci uczestniczący w panelu mają wypowiadać się lub głosować w odniesieniu do wniosków, których nie znają. Nie wiadomo, co stanie się z punktacją poszczególnych wniosków po ostatecznej decyzji panelu 1/5 ekspertów (czy będzie miała znaczenie?). Postulujemy również, aby w panelu ekspertów uczestniczyły tylko osoby, które oceniały wnioski w pierwszym etapie i znają ich treść.		Uwaga nieuwzględniona. Sposób pracy panelu ekspertów wynika bezpośrednio z zapisów Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 8 listopada 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.
16.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 13, ppkt 7, str. 20	Zgodnie z regulaminem „Umowa i pozostałe dokumenty związane z realizacją zadania publicznego stają się informacją publiczną”. Powinno się doprecyzować, co oznacza „pozostałe dokumenty związane z realizacją zadania”.		Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis „(...) dokumenty związane z realizacją zadania publicznego stają się informacją publiczną (...)” zostanie zmieniony na „(...) dokumenty wytworzone w związku z realizacją zadania stają się informacją publiczną (...)”.
17.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 15.1, str. 21	Wzór sprawozdania z realizacji projektu oraz ankieta z monitorowania programu powinny być załączone do konsultowanego regulaminu.		Uwaga nieuwzględniona. Formularz sprawozdania jest załącznikiem do umowy, która jest aktualnie opracowywana. Ankieta monitorująca realizację Programu nie jest załącznikiem do Regulaminu. Ankieta ta zostanie udostępniona beneficjentom za pośrednictwem SOD (system obsługi dotacji).
18.	Forum Darczyńców w Polsce	Pkt 19 ust. 1, str. 25	W punkcie 19 ust 1. regulaminu zapisane, że „NIW zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian w Regulaminie w trakcie trwania Konkursu, z wyjątkiem zmian skutkujących nierównym traktowaniem Wnioskodawców, chyba że konieczność wprowadzenia tych zmian wynika z przepisów powszechnie obowiązującego prawa”. Takie zapisy oznaczają, że NIW zakłada możliwość zmiany regulaminu konkursu w trakcie jego trwania.	Zmiana regulaminu konkursu w trakcie jego trwania jest sprzeczna z zasadą przejrzystości, równego dostępu i partnerstwa (poszanowania praw stron). Przystępujący do konkursu powinni wiedzieć czego się mogą spodziewać i nie być zaskakiwani zmianami. Reguły konkursu powinny być znane od początku, powinny być zawarte w regulaminie konkursu i powinny obowiązywać obie strony. Zmiany w regulaminie mogą być wprowadzane wyłącznie w wyjątkowych, nadzwyczajnych sytuacjach – i rozporządzenie powinno te sytuacje jasno określać.	Uwaga nieuwzględniona. Wprowadzenie ewentualnych zmian do Regulaminu konkursu jest możliwe, o ile zmiany te nie skutkują nierównym traktowaniem wnioskodawców.

